

Överenskommelser för Umeå-nodens ULF-arbete 2022–2024

1. Inledning

ULF – Utbildning, lärande och Forskning – är en nationell försöksverksamhet som genomförs på uppdrag av regeringen med start år 2017. Utgångspunkten är att skolans/förskolans och lärosätens verksamhet ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Försöksverksamheten ska utveckla samverkan mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning (Regeringsbeslut U2015/03573/UH, U2017/01129/UH).

Umeå universitet (Umu) fick tillsammans med Göteborgs universitet, Karlstads universitet och Uppsala universitet, huvudansvaret av regeringen att planera och leda genomförandet av försöksverksamheten. Till respektive av de ansvariga universiteterna hör ett antal medverkande lärosäten, totalt ingår 26 lärosäten i ULF-verksamheten. Föreliggande dokument är formulerat av representanter för Umeå-noden, som till och med 2024 inkluderar följande sex lärosäten: Umeå universitet, Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet, Högskolan Dalarna, Mälardalens universitet och Örebro universitet.¹ Detta dokument ska läsas som en riktningssivande överenskommelse mellan de lärosätesrepresentanter som arbetar operativt och strategiskt inom Umeå-noden. Överenskommelsen utgår från den ULF-plan² som utarbetats i Umeå-noden under ULF försöksverksamhet 2017–2021. Dokumentet utgår därmed från de kunskaper och erfarenheter som försöksverksamheten i noden har gett, till exempel resultaten från den genomlysningssrapport som publicerades 2022.

Med utgångspunkt från de nationella direktiven formuleras här Umeå-nodens gemensamma utgångspunkter för lärosäten i ULF-samverkan, organisation, vägledning för operativt arbete vid respektive lärosäte i samverkan med skolhuvudmän, samt strävansmål att arbeta mot inför permanent ULF-verksamhet 2025.

2. Gemensamma utgångspunkter för lärosäten i ULF-samverkan

ULF är en nationell försöksverksamhet som handlar om att utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, utveckling av skolverksamhet och lärarutbildning. Vad gäller Umeå-nodens lärosäten bygger arbetet på idén om samverkansarbete som symmetriskt (i betydelsen likvärdigt), komplementärt, och pluralistiskt. Det betyder att de parter som ingår i samverkansarbete värderas på ett symmetriskt sätt i genomförandet av gemensamma projekt, att de samverkande aktörernas olika typer av

¹Från 2025 kommer nodens sammansättning att ändras något. Se avsiktsförklaringen som undertecknats mellan de ansvariga lärosätena för vad som gäller under 2022-2024. https://www.ulfavtal.se/digitalAssets/709/c_709236-1_3-k_ulf_avsiktsforklaring_220301.pdf

² ULF-plan UmU-nod. <https://www.umu.se/lararhogskolan/samarbeta-med-oss/ulf/dokument-och-rapporter/>

UMEÅ UNIVERSITET

kompetenser värderas som komplementära samt att samverkan mellan verksamheter av olika karaktär också behöver bejaka en pluralism vad gäller exempelvis arbetsätt och regionala strukturer. Nedanstående utgångspunkter för det gemensamma arbetet bör läsas mot bakgrund av denna grundläggande idé om samverkan:

- Samverkan sker inom ramen för praktknära forskning och utveckling och de centrala arenor som berörs är forskningsmiljöer, skolverksamhet och lärarutbildning.
- De projekt som iscensätts ska vara till nytta för alla ingående aktörer och präglas av ömsesidigt utbyte.
- Skolans och förskolans behov utgör vägledningen för forskningens inriktning och karaktär.
- Praktknära forskning sker i samverkan med verksamhetsutveckling och i utforskande av beprövad erfarenhet.
- Den praktknära forskningen är utbildningsvetenskaplig, uppfyller sedvanliga kvalitetskriterier för vetenskaplig forskning men tar därutöver utgångspunkt i praktikens (skolans/förskolans) behov och erfarenhet.
- Lärarutbildningen betraktas som en central arena för såväl utveckling som resurs i samverkan mellan lärosäten och skolpraktik.

3. Organisation

Lärosäten med huvudansvar för ULF ingår i en nationell samordningsgrupp. Samordning, erfarenhetsutbyten, beredning av förslag samt dialog med nationella organisationer inom skola/utbildning sker i denna konstellation. Från 2022 ingår även företrädare för skolhuvudmän i via Ifous. Under 2022–2024 kommer försöksverksamheten att förlängas i en övergångsperiod för att därefter permanentas från och med 2025. Från 2025 kommer även nodens sammansättning att ändras något.

Umeå universitetsrektor har formellt det övergripande ansvaret för Umeå-nodens ULF-verksamhet. Läraryhögskolan vid UmU har det operativa ansvaret för noden och bereder ULF-ärenden i sin ordinarie organisation. Nodens lärosäten håller regelbunden kontakt i en gemensam lärosätessgrupp. Umeå-nodens lärosätessgrupp består av 1–4 representanter från nodens sex medverkande lärosäten. Företrädare för UmU sammankallar till möten ca en gång per månad. Gruppen möts för att diskutera såväl gemensamma som lärosätesspecifika frågor.

4. Vägledning för operativt arbete vid respektive lärosäte i samverkan med skolhuvudmän

I samarbete mellan nodens lärosäten och skolhuvudmän planeras, genomförs, förvaltas och utvärderas ULF-aktiviteterna. Nedanstående punkter utgör vägledning för samverkan inom ULF-projekt:

- Samtliga ULF-projekt måste kunna motiveras med argument från såväl skolpraktikens som lärosätets perspektiv.
- Engagemang och medfinansiering förväntas av samtliga deltagande parter, i enlighet med tanken om symmetri, likvärdighet och komplementaritet.

UMEÅ UNIVERSITET

- Deltagande parter engagerar sig i utvärdering såväl som i regional och/eller nationell spridning av ULF-projektens resultat.

5. Strävansmål att arbeta mot inför permanent ULF-verksamhet 2025

Detta dokument anger riktningen för Umeå-nodens ULF-verksamhet under perioden 2022–2024. Efter försöksverksamheten finns behov av att fortsatt vidareutveckla utbildningsvetenskaplig, praktisknära forskning i samverkan mot att bli mer användbar som stöd för verksamhetsutveckling. Med siktet inställt mot permanentandet av ULF-verksamheten 2025, ser vi nedanstående strävansmål som prioriterade nästa steg:

- Utveckla konkreta arbetsformer och syften för utveckling av lärarutbildning, med inflöde från kunskaper som utvecklats i ULF-projekt. (Det kan exempelvis röra sig om praktisknära forskning inom ramen för verksamhetsförlagd utbildning samt självständiga arbeten i lärarutbildning).
- Utveckla samverkansformer mellan lärosätena, exempelvis utveckling och samordning av magisterkurser med ULF-relevant innehåll.
- Ansöka om gemensam forskarskola.
- Anordna en konferens för spridning av kunskap som utvecklats inom ULF-projekt.